J. VOORHOEVE

DE NALATENSCHAP VAN A. H. A. MAMIN,
1804-1837, EN DE PLANTAGE VROUWENVLIJT

DE SURINAMICA VAN HET SURINAAMS MUSEUM II ¹

Op de kerkzolder van de Grotstadskerk der Evangelische Broedergemeente in Paramaribo werd aangetroffen een cederhouten kist met diverse papieren, behorende tot de boedel Aubin Henri August Mamin, in leven directeur van enkele Surinaamse plantages en mede-eigenaar van de plantage Vrouwenvlijt cum annexis in de Hoer Helenakreek in Suriname. Aubin Mamin stierf 1 januari 1837 op zeer jonge leeftijd, ongehuwd en zonder wettig nakomelingschap. Hij vermaakte per testament van ultimo december 1836 zijn nalatenschap aan zijn vriend J. L. V. Karseboom, administrateur van plantages in Suriname. Deze echter weigerde de erfenis te aanvaarden.

Dit laatste was begrijpelijk. Er rustte namelijk een zware hypotheek op de plantage Vrouwenvlijt en ook in de persoonlijke sfeer had Mamin niet de naam zijn schulden trouw te betalen. Zijn studie in Utrecht had hij moeten afbreken, omdat zijn schuldeisers te lastig werden.

Op de plantage Vrouwenvlijt c.a. (voor de helft bezit van Mamin) rustte een hypothecaire schuld van f. 106.000. De waarde van deze oude plantage was twijfelachtig. De eigenlijke plantage Vrouwenvlijt bestond uit 354 akkers, beplant met koffie en bananen, waarvan vele koffiebomen echter al 80 jaar oud waren en weinig rendabel. Diverse stukken waren reeds verlaten. De hierbij behorende plantages Montauban, Hulp en Nieuwe Grond waren verlaten of onbewerkt. Slechts de hierbij behorende plantage Hoopwijk van 160 akkers van ten hoogste 14 jaar oud zal enigszins rendabel geweest zijn. De gebouwen waren weinig waard en moesten nodig vernieuwd worden. Het grootste kapitaal bestond uit de slavenmacht van, ten tijde van het testament, 159 slaven. In 1849 waren er nog maar 127 van over. Vrouwenvlijt kon dus moeilijk voor een bloeiende plantage doorgaan. De directeur H. T. de Jonge (na de dood van Mamin vervangen) klaagde dat hij met deze plantage zo weinig kon bereiken en zijn krachten graag aan iets beters zou wijden.

Wanneer wij de winst- en verliescijfers van 1840-1850 vergelijken, dan

¹ Zie voor I, *N.W.I.G.* 40, 1960, p. 28.

krijgen wij het volgende globale overzicht in guldens: + 700 + 650 — 775 + 800 — 2500 — 2000 + 500 + 600 — 1200 + 500 — 200 (dat is ongeveer f. 3000 verlies in tien jaar). En dan wordt er over aflossing van de hypothecaire schuld niet eens gedacht. De plantage wordt op 20/9 1849 verkocht voor f. 15.000, een fractie dus van de hypothecaire schuld. Hiervan komt de helft aan de boedel Mamin, waardoor het saldo kas van de boedel stijgt tot f. 17.941,10 onder reserve van het recht van successie van f. 1.028,01. De eventuele erfgenamen mogen dus een kleine f. 17.000 verwachten tegen een hypothecaire schuld van f. 106.000 en nog andere pretentiën. De weigering van Karseboom om de erfenis te aanvaarden schijnt dus zakelijk gezien juist te zijn geweest.

In het testament wordt bij overlijden van Karseboom als tweede erfgenaam genoemd de Moravische Broedergemeente in Suriname. In 1851 begint de Broedergemeente moeite te doen de erfenis van Karseboom te kunnen overnemen voor zijn overlijden. Hiertoe wordt tussen beide partijen een overeenkomst gesloten. Karseboom ziet af van de erfenis ten behoeve van de Moravische Broedergemeente, maar deze verbindt zich om het haar overgemaakte saldo kas in Europa op rente te zetten en de rente uit te keren aan Karseboom tot diens overlijden. Hierna vervalt rente en kapitaal aan de Broedergemeente, behoudens natuurlijk steeds het geval dat het kapitaal aan de crediteuren moet worden uitbetaald. In 1852 wordt de boedel overgenomen, nadat eerst nog eens alle crediteuren zijn opgeroepen.

In 1854 beginnen de hypotheekhouders tegen de Broedergemeente te procederen. Dit proces wordt in hoger beroep tot voor de Hoge Raad in Nederland gevoerd. Einde 1859 komt het pas tot een uitspraak, waarbij de Broedergemeente in het gelijk wordt gesteld. De fungerende directeur van de hypotheek bleek namelijk niet door de voltallige vergadering van aandeelhouders gekozen en werd daarom niet gerechtigd verklaard om te procederen. De Broedergemeente die zich steeds wenste te beroepen op exceptie van verjaring, werd op geheel andere wijze in het gelijk gesteld en het moet de crediteuren niet mogelijk zijn geweest in onderlinge overeenstemming een nieuw proces te beginnen.

Het bovenstaande verklaart waarom het interessante plantage-archief op de kerkzolder van de Moravische Broedergemeente werd aangetroffen. Het archief werd in bruikleen afgestaan aan het Surinaams Museum, waar het in de oorspronkelijke kist bewaard wordt. De kist bevat na herordening de volgende afdelingen:

I Inventarissen van plantage Vrouwenvlijt

1 per 15 jan. 1837	5 per 7 sept. 1838
2 per 20 maart 1837	6 per 30 april 1841
3 per 30 juni 1837	7 per 31 juli 1843
4 per 31 dec. 1837	

II Maandlijsten van plantage Vrouwenvlijt

1 1834 (febr.-dec.)	9 1842
2 1835	10 1843
3 1836 (april-dec.)	11 1844
4 1837 (met 2 driemaandelijke overzichten)	12 1845
5 1838	13 1846
6 1839	14 1847
7 1840	15 1848
8 1841	16 1849 (jan.-sept.).

III Verantwoordingrekeningen van plantage Vrouwenvlijt

1 1 jan.-31 dec. 1836	7 1 jan. 1842-31 dec. 1843
2 1 jan.-31 dec. 1837	8 1 jan. 1844-31 dec. 1845
3 1 jan.-31 dec. 1838	9 1 jan.-31 dec. 1846
4 1 jan.-31 dec. 1839	10 1 jan.-31 dec. 1847
5 1 jan.-31 aug. 1840	11 1 jan.-31 dec. 1848
6 1 sept. 1840-31 dec. 1841.	12 1 jan.-20 sept. 1849

IV Kwitantien verifiërende de kas der verantwoordingrekening

1 13 kwitantien 1837	7 43 kwitantien 1844/1845
2 16 id. 1838	8 19 id. 1846
3 22 id. 1839	9 15 id. 1847
4 16 id. 1840 (tot 31 aug.)	10 18 id. 1848
5 25 id. 1 sept. 1840/1841	11 16 id. 1849 (tot 20 sept.)
6 37 id. 1842/1843	

V Afwikkeling boedel Mamin

- 1 Verkooprekening pl. Vrouwenvlijt 20 sept. 1849
- 2 Nadere kasrekening pl. Vrouwenvlijt 21/9 1849-18/9 1851.
- 3 23 kwitantien daarbij.
- 4 Staat en beschrijving mitsgaders rekening en verantwoording des boedels 1/1 1837-31/8 1840.
- 5 Stukken daartoe behorend: a. 4 stuks verkooprekeningen, b. 7 stuks aangetekende pretentiën, c. 5 stuks aangetekende pretentiën, d. 8 stuks kwitantien, e. rekening-courant met J. L. V. Karsseboom en bijbehorende stukken.
- 6 Rekening-courant van deze boedel 1/9 1840-22/6 1841.
- 7 Copie dictum fungerende curators contra crediteuren van deze boedel 20/3 1841.
- 8 Nadere kasrekening des boedels 23/6 1841-26/7 1851.
- 9 Acht kwitantien daarbij.
- 10 Rekening-courant met Pichot (administrateur wederhelft Vrouwenvlijt) 20/9 1849.

- 11 Vier nadere kwitantien ten laste van de boedel.
- 12 Memorie van fungerende curator.
- 13 Acte consent ter afbetaling preferente en concurrente crediteuren.
- 14 Drie stuks missiven van de procureur generaal aan de fungerende curator over de slavin Neeltje.
- 15 Vier stukken in zake de manumittering van de slaven Page en Bonheur.

VI *Overname boedel Mamin door Moravische Broedergemeente*

- 1 Acte opening testament Mamin 1/1 1837.
- 2 Gouv. resolutie 23/4 1851 met autorisatie tot aanvaarding boedel Mamin ten behoeve van de Moravische Broedergemeente.
- 3 Acte afziening van de boedel Mamin door J. L. V. Karsseboom 16/5 1851.
- 4 Overeenkomst tussen J. L. V. Karsseboom en de Moravische Broedergemeente bij afziening van de boedel 3/6 1851.
- 5 Gouv. resolutie 27/5 1851 met autorisatie om vrij van leges en zegels te procederen.
- 6 Brieven beneficie van inventaris tot aanvaarden boedel Mamin 27/6 1851.
- 7 Dispositie 5/7 1851 autorisatie aan de curator tot overgave van de boedel Mamin.
- 8 Dagvaarding belanghebbenden bij de boedel Mamin 4/7 1851.
- 9 Acte cautie gesteld door Moravische Broedergemeente 26/7 1851.
- 10 Concept acte acquit en decharge voor de curator.
- 11 Arrest 12/8 1851 default tegen niet gecompareerde belanghebbenden.
- 12 Arrest 11/5 1852 interimement van verzochte brieven van beneficie van inventaris.
- 13 Kwitantie van voldane zegelkosten 9/7 1852.
- 14 Pakket van 4 brieven van E. A. van Emden en G. de Meinertshagen (1851-1853) over deze boedel.
- 15 Declaraties van de advocaat E. A. van Emden in zake overdracht boedel Mamin.

VII *Stukken in zake proces aandeelhouders Vrouwenvljht contra de Moravische Broedergemeente*

- 1 Brief procureur Wesenhagen aan Moravische Broedergemeente 9/3 1854.
- 2 Concept request om ook verder vrij van leges en zegels te mogen procederen.
- 3 Acte cautie gesteld door G. J. A. Bosch Reitz voor proceskosten door de Moravische Broedergemeente 9/12 1854.
- 4 Kopy eis van procureur Wesenhagen.
- 5 Acte 1/7 1776 omtrent ontvangst geld der eerste hypotheek op Vrouwenvljht c.a.
- 6 Acte 27/1 1777 eerste hypotheek op Vrouwenvljht c.a.
- 7 Acte continuatie der negotiatie 1/3 1791 met benoeming van twee commissarissen.
- 7a Acte hypotheek 27/6 1792 op de nieuwe grond bij pl. Vrouwenvljht.
- 8 Ongewaarmerkte lijst van aandeelhouders eerste hypotheek.

- 9 Acte 11/10 1837 met aanstelling van Hodshon en Luden als commissarissen.
- 10 Proces-verbaal der algemene vergadering van aandeelhouders 2/6 1847 met benoeming van G. C. Bosch Reitz tot directeur.
- 11 Procuratie van de directeur G. C. Bosch Reitz op G. J. A. Bosch Reitz 23/7 1852.
- 12 Arrest van de Hoge Raad der Nederlanden 18/11 1859.
- 13 Declaraties van de procureur S. van Praag.

VIII *Familiepapieren uit de familie Mamin*

- 1 Kopy testament of codicil Mr. C. Nering Bögel 17/2 1800 met onderhandse onvolledige kopy.
- 2 Extract kerkelijk register Anholt met doopbewijs Valentina Christina Laurentia Mamin, geb. 31/5 1803, met afschrift en vertaling.
- 3 Extract kerkelijk register Anholt met doopbewijs Aubinus Henrich Augustus Mamin, geboren 31/9 1804, met vertaling.
- 4 Handgeschreven aantekeningen tot het testament van V. C. L. Mamin met codicil van 19/8 1833, aantekeningen omtrent het overmaken van persoonlijke bezittingen en rekening.
- 5 Acte inventarisatie nalatenschap V. C. L. Mamin met lijsten van goederen.
- 6 Acte aanvaarding nalatenschap door A. H. A. Mamin 2/10 1833.
- 7 Acte verzegeling nalatenschap van A. H. A. Mamin 1/1 1837.
- 8 Acte inventarisatie nalatenschap van A. H. A. Mamin 5/1 1837 met vier lijsten van goederen.
- 9 Vier inventarissen van papieren uit de boedel A. H. A. Mamin.
- 10 Bewijzen dat A. H. A. Mamin het instituut te Elburg en de hogeschool te Utrecht heeft bezocht.
- 11 Vier stuks inventarissen van linnengoed en 2 stuks inventarissen van boekenbezit A. H. A. Mamin.

IX *Zakelijke papieren A. H. A. Mamin (meest niet over plantage Vrouwen-vlijt)*

- 1 Copie maandlijst pl. Spieringshoek aug. 1830.
- 2 Copie maandlijst pl. Nieuw Levant aug. 1831.
- 3 Concept maandlijst 1/7-30/9 1831 (ws. pl. Nieuw Levant).
- 4 Concept maandlijsten pl. Akkerboom aug. 1832, 23/9-31/10 1832, nov. 1832, dec. 1832.
- 5 Maandlijstenboek pl. Akkerboom 23/10-31/12 1832.
- 6 Maandlijstenboek pl. Akkerboom 1833.
- 7 Maandlijstenboek pl. Akkerboom 1/1-28/2 1834.
- 8 Maandlijstenboek pl. Lust en Rust 11/2-30/9 1834.
- 9 Maandlijstenboek pl. Lust en Rust 1834 en 1835.
- 10 Maandlijst pl. Lust en Rust dec. 1835.
- 11 Maandlijstenboek pl. Lust en Rust 1/1-31/3 1836.
- 12 Twee stuks copie inventarissen pl. Akkerboom: a. bij overname der directie 12/9 1832, b. bij overgave der directie 1/3 1834.
- 13 Vier stuks copie inventarissen pl. Lust en Rust: a. bij verkoop aandelen 8/2 1834, b. bij overname der directie 10/2 1834, c. bij overgave der directie 1/4 1836, d. ongedateerd.
- 14 Werkjournaal pl. Zoelen 23/7-19/8 1831.

- 15 Drie werkjournalen 3/7 1831-12/7 1832.
- 16 Koffiestampboekje pl. Nieuw Levant 15/9 1831-13/2 1832, met nota's over geleverde koffie en over de taken der slavinnen.
- 17 Drie stuks aantekeningen voor inventarisatie van gronden.
- 18 Verslagboekje der pl. Akkerboom 1833.
- 19 Drie aantekenboekjes over koffiepluk en bewerking op pl. Akkerboom.
- 20 Overzicht van veldwerken pl. Akkerboom 22/9-31/10 1832 en 1832/33.
- 21 Aantekeningen met betrekking tot pl. Akkerboom: a. over timmergereedschap, b. over aan slaven uitgedeelde goederen, c. over te bestellen en ontvangen goederen en medicijnen, d. ziekenjournaal 1832/33, e. over functies der slaven, f. verrekening.
- 22 Twee ongedateerde lijsten: a. van geleverd hout, b. inventaris van goederen in het magazijn.
- 23 Verslagboekje pl. Lust en Rust 1834.
- 24 Koffieboekje pl. Lust en Rust 1834.
- 25 Zoutrekening pl. Lust en Rust 11/2-16/9 1834.
- 26 Grondboekje pl. Lust en Rust 1835.
- 27 Koffieplukboekje pl. Lust en Rust 1836.
- 28 Vier lijsten van aan Monkie ter behandeling gezonden zieke slaven 1835/36.
- 29 Alfabetische lijst van zieke slaven 1836.
- 30 Aantekeningen over pl. Lust en Rust: a. rekening-courant met Belwaarde 1835, b. 3 lijsten van aan de slaven uitgedeelde goederen, c. lijst van benodigde en ontvangen goederen.
- 31 Twee stuks ontvangsten en uitgaven boekjes.
- 32 Slavenlijsten: a. 3 van Spieringshoek, b. 1 van onbekende plantage, c. 1 van Akkerboom, d. 4 van Lust en Rust, e. 1 van Vrouwenvlijt.
- 33 Opgaven aan de kapiteins der burgerdivisie: a. 4 van Akkerboom, b. 2 van Lust en Rust, c. 2 van Dordrecht, d. niet ingevulde opgave van overleden blanke personen.

De plantage Vrouwenvlijt was oorspronkelijk het eigendom van Aubin Nepveu. Deze stamde uit een voor Suriname bekende Hugenotenfamilie. Bij de herroeping van het edict van Nantes waren zijn grootouders Aubin Nepveu en Anna Baron naar Holland uitgeweken. De gebroeders Jean, Louis Pierre en Aubin Nepveu waren hun kleinkinderen en ten tijde van Mauricius reeds in Suriname. Jean werd in 1742 secretaris van Mauricius en na vele hoge functies bekleed te hebben (hij was onder meer gouverneur generaal a.i.) werd hij in 1770 gouverneur van Suriname.¹

Het eerste gedeelte van de latere koffieplantage Vrouwenvlijt werd 17/1 1760 aan Aubin Nepveu uitgegeven. Hij ontving een warande voor 100 akkers aan de Hoer Helenakreek linkerhand in het opvaren, grenzend aan het land van Andree Foulquier. Op 17/5 1764 ontving hij nog 100 daarnaast gelegen akkers. De eerste 100 akkers waren toen reeds beplant met cacaobomen en kost. Op 6 april 1787 vragen de administrateurs van de plantage Vrouwenvlijt namens de erven Aubin Nepveu nog een stuk grond in de buurt aan. Dit request is belangrijk, omdat het ons een inzicht vergunt in de groei der plantage. Het blijkt dat Aubin Nepveu zelf, om kostgronden aan te leggen, een stuk land van 200 akkers had gekocht,

¹ *Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië*, 1915, s. v. Nepveu, p. 507.

genaamd De Hulp, gelegen aan het kanaal dat uitmondde in de Hoer Helenakreek; dat hierna de erven nog een stuk van 400 akkers kochten, genaamd Montauban (een concessie van wijlen de heer Arabel); dat deze nieuw verworven 600 akkers "zodanig met zandritsen bevonden zijn doorsneden, dat er weinig strookjes tamelijk land tusschen beide lopen, en die met weinig off geen succes tot kost kunnen gecultiveerd worden."

De nieuw verworven gronden hadden dus weinig waarde en daarom verzocht Mr. Carel Nering Bögel (gehuwd met de vermoedelijk universele erfgename Susanna Maria Nepveu) reeds in 1780 een nieuw stuk grond aan het verder te delven kanaal. Waarschijnlijk per warande van 24/3 1784 ontving Pierre Ferrand een stuk land aldaar. In 1787 ontving Nering Bögel een stuk land van 500 akkers naast het stuk van Ferrand. Op 10/5 1802 verwierven de erven Ferrand een stuk van 300 akkers achterland voor hun tussen de gronden van plantage Vrouwenvliet ingeklemde land.¹

Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in de ontstaansgeschiedenis van de plantage Vrouwenvliet, al was het niet mogelijk deze gegevens geheel in overeenstemming te brengen met de inventarisatie van gronden in 1837. Daar wordt van Vrouwenvliet zelf 300 akkers opgegeven (tegen 200 in de waranden van 1760 en 1764), voor de Hulp 300 akkers (tegen 200 in de waranden) en voor Montauban het gelijke aantal van 400 akkers. Dan wordt nog in de inventaris een stuk van 500 akkers genoemd onder de naam Nieuwe Grond. Dit moet het in 1787 verworven stuk naast Ferrand zijn. In de door Carel Nering Bögel gesloten hypotheek van 29/1 1777 op zijn plantages wordt dit stuk nog niet genoemd. Bij de continuering der negotiatie op 1/3 1791 worden echter de kosten voor het delven "van een formidabel kanaal ter lozing van de nieuw verworven akkers" aangevoerd om de niet tijdige aflossing der hypotheek te verklaren. Op 27/6 1792 wordt een 'Nieuwe Grond' van 500 akkers als onderpand aan de hypotheekhouders per acte overgegeven. Het is duidelijk dat het hier om het nieuw verworven stuk gaat, dat toen dus de naam van Nieuwe Grond had gekregen.

De inventarisatie van gronden uit 1837 noemt nog een tot Vrouwenvliet behorende plantage Hoopwijk. Deze is in 1792 nog niet genoemd als onderpand der hypothecaire lening. Het is duidelijk dat deze naast Vrouwenvliet gelegen plantage na die datum is aangekocht of verworven. Op de inventaris van 1837 wordt achter Hulp en Montauban opgegeven: verlaten en onbewerkt. Het gaat hier dus om voor de landbouw praktisch waardelooze stukken grond.

Carel Nering Bögel (overleden 3/10 1802) verwierf zich het plantagecomplex door zijn huwelijk met Suzanna Maria Nepveu. Hoewel hij later gescheiden van haar leefde, behield hij toch volledige zeggenschap over de plantage. Hij had met haar twee kinderen: Aubin Nering Bögel en Suzanna Agathe Henriëtta Bögel. Per testament van 9/6 1785 en het daarbij behorende

¹ Gegevens uit het archief van het Domeinkantoor te Paramaribo, verzameling waranden op datum geordend.

codicil van 17/2 1800 erfden deze kinderen tezamen de plantage, die niet verkocht zou mogen worden alvorens de hypotheek was afgelost. Aubin Nering Bögel was gehuwd met C. O. S. van der Hoop en had een dochter Mina, gehuwd met Unico Wilkens, die later de helft van Vrouwenvlijt voor zijn schoonmoeder zou beheren. Suzanna Bögel was reeds vermogend door een eerste huwelijk en was ten tijde van het codicil voor de tweede maal getrouwd met J. J. H. Mamin, een Zwitser die zich in 1787 als vaandrig te Utrecht moet hebben bevonden. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren: Claire Otheline Henriëtte geb. 1801 en gestorven 1/2 1818 te Amsterdam; Elise geb. tussen 1801 en 1803 en gestorven 1811 in Suriname; Valentine Christina Laurentia geb. 3/5 1803 te Anholt in Duitsland en gestorven 27/9 1833 te Paramaribo; Aubinus Henrich Augustus (volgens zijn officiële doopnamen) geb. 13/9 1804 te Anholt en gestorven 1/1 1837 te Paramaribo; en nog een vroeggestorven kind waarvan wij de naam niet kennen.

De familie Mamin moet grote financiële verliezen hebben geleden in de tijd dat zij in Duitsland (Anholt) vertoefde, waardoor zij zich omstreeks 1810 gedwongen zag naar Suriname te vertrekken om daar te leven van de opbrengst van de plantage Vrouwenvlijt, of om die daar te verkopen en met dat geld in Amerika een nieuw bestaan op te bouwen. Reeds in 1811 stierven Suzanna Bögel en haar kind Elise. J. J. H. Mamin stierf in 1814. Oom en tante Bögel (Aubin Nering Bögel was toen controleur der belastingen in Suriname) namen de drie wezen tot zich. In 1817 zonden zij de kinderen naar Nederland, waar de meisjes op een kostschool in Amsterdam en Aubin op een instituut in Elburg werden geplaatst. Deze kinderen waren voor de helft eigenaar van de plantage Vrouwenvlijt, voor de andere helft bezaten hun oom en tante deze plantage. De oom Aubin Nering Bögel stierf in 1821. Zijn weduwe ging voort de kinderen te onderhouden (Claire was inmiddels aan de mazelen overleden), uiteraard op kosten van het halve aandeel Vrouwenvlijt. Volgens haar moest zij uit eigen middelen bijpassen voor de opvoeding der wezen, hoewel dit later door de kinderen wordt betwijfeld. Het is echter wel waarschijnlijk, want na de dood van Mamin Sr. schijnt de plantage in een ergerlijke staat van verwaarlozing aangetroffen te zijn, zeker mede door de schuld van Mamin.

In 1820 heeft Aubin de beslissing genomen om in plaats van in de militaire dienst te gaan, rechten te gaan studeren aan de Utrecht-

se academie. Hij begon zich toen op de studie van het Latijn toe te leggen. In 1824 studeerde hij in Utrecht. Dat jaar zijn ook zijn tante Nering Bögel-van der Hoop en zijn nichtje Mina naar Nederland gekomen.

Aubin Mamin moet een vrolijk student zijn geweest, die zich echter rijker waande dan hij was. Talloos zijn de vragen om voor-schotten. De administrateur Karseboom laat hem echter steeds duidelijker voelen, dat hij zal moeten rondkomen van zijn toelage. Dit lukt hem niet, want in 1829 moet hij zich schuil houden voor zijn crediteuren. De familie is niet meer te overtuigen van zijn studiezin en in 1830 vertrekt hij daarom overhaast naar Suriname zonder zijn studie te hebben beëindigd. Dit was voor hem de enige uitweg. Ondanks zijn wat zorgeloos karakter, of misschien wel juist daardoor, scheen iedereen hem graag te mogen. Hij wordt dan ook graag in Suriname in de gelegenheid gesteld om zijn waarde als planter te bewijzen.

Op 23/8 1830 wordt hij aangesteld als blankofficier op de plantage Spieringshoek tegen een gage van f. 150 per jaar. Uit de door hem in het begin genoteerde uitgaven blijkt hij nog steeds dezelfde charmeur te zijn. De slavin Ajouba ontvangt voortdurend geldgeschenken van zijn toch al karig loon. In 1832 is de slavin Amimba de uitverkorene en hij tracht hemel en aarde te bewegen om haar bij hem op de plantage te krijgen. Op het eind van zijn jonge leven scheen een zekere Neeltje de prima inter pares. Hij schenkt haar bij testament de vrijheid, wat nog een hele nare nasleep zal krijgen. Neeltje heeft zich namelijk na zijn dood zeer misdragen en werd zelfs tot dwangarbeid veroordeeld. Men vraagt zich af, of men in zulk een geval nog wel aan de testamentaire beschikkingen kan voldoen.

Op 10/9 1831 wordt Aubin aangesteld als blankofficier op de plantage Nieuw Levant tegen eenzelfde gage. Op 22/9 1832 krijgt hij de post van directeur op de plantage Akkerboom, welke post hij tot 1/3 1834 vervult. Dit is een zeer grote vooruitgang (ook financieel) en hij zal zich zulk een snelle promotie ook wel waard gemaakt hebben. Zijn superieuren zijn zeer over hem tevreden. Vanaf 10/2 1834 wordt hij genoemd als directeur van de plantage Lust en Rust, tot 1/4 1836. Hierna werd hij aangesteld als directeur op de plantage Spieringshoek, waar hij vroeger als blankofficier werkte. Deze post vervult hij tot zijn dood.

Zijn enig overgebleven zuster Valentine reisde hem in 1831 ondanks de waarschuwingen van vrienden achterna, om zijn huishouden te besturen. Zij komt uit de correspondentie naar voren

als een typische 19de eeuwse femme savante, dwepend met filosofie, theologie en vriendinnen. De bekende arts Constantin Hering schrijft haar zelfs een uitvoerige brief om haar in verband met haar gezondheid te waarschuwen tegen haar naar zijn oordeel overdreven ideeën. Zij kan deze levensproblemen beter aan de mannen overlaten en zich alleen met haar huishouden bemoeien en dan liefst zo snel mogelijk trouwen.

Na haar dood in 1833 is Aubin Mamin de enig overgeblevene van de Surinaamse familie Mamin, ook de enige erfgenaam van het halve aandeel in de plantage Vrouwenvlijt. Hij zelf had ook een wankelende gezondheid en was veel ziek. Toch schijnt men hem in zijn werk zeer te waarderen. Deze Mamin blijkt een brievenmaniak te zijn geweest. Er zijn wel niet zoveel copieën van zijn eigen brieven bewaard gebleven, zoveel te meer echter de aan hem gerichte brieven. Hij bewaarde tot de meest onbeduidende kattenbelletjes zorgvuldig. Daarom bevat het archief Mamin een dikke bundel brieven. Deze brieven geven een aardig beeld van het leven van een Surinaamse planter in het begin van de 19de eeuw.

SUMMARY

THE ESTATE LEFT BY A. H. A. MAMIN, 1804-1837, AND VROUWENVLIJT PLANTATION

The present article is the second result of the author's researches in the 'Surinamica' collection of the Surinaams Museum. It deals with various papers belonging to the property and effects left by Aubin Henri August Mamin, the manager of some plantations in Surinam and part-owner of Vrouwenvlijt Plantation.

A number of details are given concerning Vrouwenvlijt Plantation and the Suriname family of Mamin arising from examination of the plantation records, which were found in the attic of the Moravian Church at Paramaribo.